Paaschgedachte

Voor een tweede maal zullen straks de bronzen monden der klokken over bijna gansch de christenwereld het feest ter herdenking van de verrijzenis van haar Goddelijken Verlosser, inluiden over bloed-gedrenkte velden . . . .

Voor een tweede maal zal straks, als de natuur, wier wetten van orde en regelmaat op hechter grondslagen rusten dan die der menschen, haar wedergeboorte met praal en luister viert, de menschheid aan het feest der verjonging van den geest en het leven, geen deel hebben; zal ook dezen keer voor haar uit den nacht geen dag verrijzen . . . .

En als de klokken luid-alomme verkonden zullen, dat een tijd van nieuw en frisch leven is aangebroken, zal hun galm overstemd worden door het gedonder der kanonnen, de kreten van smart en rouw geslaakt door het menschdom; zal de oorlogsgod zijn fakkel zwaaien en met zijn moker der menschheid felle wonden slaan; zal de eene mensch zijn hand heffen om te dooden zijn naaste. . . .

Paschen . . . feest der herrijzenis . . .

Voorwaar, toen we ons neerzetten om onze „Paaschgedachte" te schrijven, en we overdachten, hoe de menschheid als op een pijnbank is gestrekt en gerekt, en we om ons voelden den angst en het lijden van vele duizenden, toen weefde voor een oogenblik de weemoed zijn sluier om onze ziel, en maakte een angstige, doffe beklemming zich van ons meester.

Want juist op zulke stille momenten, als we overdenken hetgeen is en worden zal, als we mee-lijden de diepe smarten van die millioenen, die de oorlog wreed geslagen heeft, dan voelen we ons ver, vèr weg van het allergrootste geluk, waarnaar wij allen dorsten en dat in vervulling moest doen gaan het woord, dat gegeven werd voor alle tijden, het: „Vrede op aarde, in de menschen een welbehagen."

En zonder de vervulling van dit heerlijk woord, is geen opbloei en geen verjonging mogelijk, kan het licht niet triomfeeren over de duisternis.

Dan beseffen we ook eerst, hoe ijdel zijn der menschen daden en verrichtingen.

We hebben gebouwd onze idealen en ons geluk op de grondslagen eener wereldorde, waarin onbeperkt was de worsteling en de strijd van individuën en groepen en gekomen is de Tijd en onder zijn zwaren tred heeft hij vermorzeld alles, wat we wrochten aan schoons en edels. Nu dolen we rond op de bloedende velden onzer wereldcultuur en bespeuren slechts de puinhoopen van wat we eens als heerlijk-onverwoestbaar dachten . . .

Paschen, feest der herrijzenis, klinkt het thans, in dezen fel-bewogen tijd, waarin heerschen de haat en het lijden, en die ons twijfelen doet aan allen en alles en die lijkt de nacht, waaruit geen dag meer rijzen zal, klinkt het thans niet als een wreede bespotting, een bijtende ironie?

Is dit alles niet om te wanhopen?

***

Wanhopen? Neen!

Want dit is er, wat wij zeker weten: dat dit lijden slechts tijdelijk is, dat het noodzakelijk is, om te doen geboren worden een nieuwe tijd, waarin de menschheid haar verdwazing zal inzien en staken zal, haar wreed bedrijf van moord en verwoesting.

Want diep in elke mensch gloort de vonk van het goddelijke, van zijn beter-ik, die nooit verstikken kan en eens weer zal aanwakkeren tot een koesterende vlam voor zichzelf en zijn naaste, en die hem terug zal voeren tot den oorsprong aller dingen en dus ook tot dien van hem: tot de Harmonie en de Liefde.

Eens zal uit dezen wanhoopsnacht de dag verrijzen, die stralen zal in een nieuw en helder licht en die de Troost zal brengen, waarnaar de menschheid thans zoo smartelijk verlangt.

De Lijdensweg.

Bedevaartgangers van den tegenwoordigen tijd bidden op de „Via Dolorosa", den weg, dien Jezus te volgen had voor Zijn kruisiging op den heuvel Golgotha. Op de plaats, die onze foto in beeld brengt, bezweek Jezus onder den last van Zijn kruis.

Maar die troost kan niet zonder lijden geboren worden, want wie, die niet eerst gefolterd was, kan getroost en gesterkt worden?

Dit lijden, deze smart, ze zijn noodig om den weg te bereiden voor het goede en schoone, dat geboren moet worden.

O, er zit in dit beweeg, in dien op- en ondergang, een diepe tragiek, die tot ernst en nadenken stemt. Maar dit mag ons niet doen wanhopen. Dit is nu eenmaal de gang der evolutie, de voorwaarde voor elke verjonging en verreining: Zonder botsing geen strijd, en zonder strijd geen overwinning.

Werd er ooit nieuw leven zonder smart gebaard?

En als straks de natuur ontwaakt zal zijn tot blij en vroolijk leven, heeft dan ook zij niet doorgemaakt den nacht, waarin slechts was de strijd en het lijden?

Wordt niet de zonlicht-blijde dag geboren uit lichtloozen, koelen nacht?

***

Als dus straks de klokken jubelend zullen inluiden, het feest der wedergeboorte van de natuur en ze verkonden zullen, dat het licht de duisternis heeft overwonnen, zullen we dan moedeloos zijn of wanhopen?

Neen! Want we weten, dat op den van passie en haat en verblinding zwaren nacht, die de menschheid thans omdonkert en omhuivert, de blijde morgen volgen moet, die haar de verlossing brengen zal uit de boeien, waarin zij thans geketend ligt.

Dán zal de menschheid het feest van haar wedergeboorte vieren en dán zal er blijheid zijn en geluk.

Laten we, dit gedenkend, ons Paaschfeest vieren!

Dan zullen het zijn: dagen van hoopvolle verwachting!

En is ook dit niet schoon?